

వారిక ప్రణాళిక - సాంఘిక శాస్త్రం

1. ఉపాధ్యాయుని పేరు : K.S.V. KRISHNA REDDY
2. తరగతి : 8వ తరగతి
3. సంవత్సరంలో కేటాయించబడిన మొత్తం పీరియడ్లు : 150

సోషల్ స్టడీస్ కోసం ఏర్పరచ బడిన ప్రత్యేక మైన వెబ్ సైట్ గురుదేవ.కాం.
మీరు కూడా ఏమైనా లెస్సన్ ప్లాన్స్, ఇయర్ ప్లాన్స్, పవర్ పాయింట్స్,
ఇన్నోవేటివ్ వర్క్స్ తయారు చేస్తే మీ పేరు మీదే సైట్ లో పెడతాము.
మీరు తయారు చేసినవి kris689@gmail.com,
kunaatisuresh@gmail.com కు పంపగలరు.

కె.ఎస్.వి.కృష్ణారెడ్డి, జి.హెచ్.ఎం.
జిల్లా ప్రజా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల
జగన్నాథగిరి, కాజులూరు మండలం,
తూర్పు గోదావరి జిల్లా.9492146689

1. ఉపాధ్యాయుని పేరు : K.S.V. KRISHNA REDDY
2. తరగతి : 8వ తరగతి
3. సంవత్సరంలో కేటాయించబడిన మొత్తం పీరియడ్లు : 150

సంవత్సర కాలంలో పిల్లలలో ఆశించే సామర్థ్యాలు:

విద్యా ప్రమాణాల వారీగా:

విషయ అవగాహన:

- విద్యార్థులు పటాల చరిత్రకు ఉదాహరణలు ఇవ్వగలుగుతారు,
- పటాలలో రకాలమధ్య పోలికలు భేదాలు చెప్పగలుగుతారు.
- పటాల తయారీ ఆవశ్యకత, సంకేతాలు, ప్రాచీన గ్రీసు భూగోళ శాస్త్ర వేత్తల గురించి వివరిస్తారు.
- తాలమీ లేదా ఇద్రిసీ తయారు చేసిన పటాలకు బ్రిటీషు వారు తయారు చేసిన పటాలకు మధ్య గల తేడాలను వివరించ గలరు.
- సూర్యుడు ముఖ్యమైన శక్తి వనరు అని - ఉష్ణోగ్రత మార్పులకు కారణాలు వివరిస్తారు.
- ప్రాంతాల వారీగా ఉష్ణోగ్రతలలో వచ్చే మార్పులను తెలియ చేస్తారు.
- ముంబై, ఢిల్లీ లు ఒకే సముద్ర మట్టం లో ఉన్నా ఉష్ణోగ్రతలలో తేడాలు ఎందుకు ఉంటున్నాయో తెలుపగలరు.
- కాలాలలోని తేడాలు, కాలాన్ని ప్రభావితం చేసే అంశాలు, భూమి మీద ఉష్ణోగ్రత మేఖలలు గూర్చి చెప్పగలుగుతారు.
- ధ్రువ ప్రాంతం గూర్చి, టండ్రాలలో ప్రజల జీవనవిధానం గూర్చి పట్ల అవగాహన పొందుతారు.
- ధ్రువ ప్రాంతం లో వృక్షజాలం జంతు జాలాన్ని వర్గీకరిస్తారు.
- ఎస్కిమోలు బయటి ప్రపంచంతో వారి సంబంధాలు గూర్చి వివరిస్తాడు.
- అడవులు రకాలు, వాటిపై గిరిజనుల అధికారం, అటవీ హక్కుల చట్టం ద్వారా ప్రభుత్వం అడవులకు జీవాన్నిచ్చిందనే విషయాన్ని వివరిస్తారు.
- భూమి నుండి లభించే ఖనిజాలు, గని కార్మికుల ఆరోగ్యం, గనుల త్రవ్వకానికి పర్యావరణానికి మధ్య సంబంధాన్ని చెప్పగలుగుతారు.
- వస్తు మార్పిడి విధానం గూర్చి, బంగారు వ్యాపారులే తొలి బ్యాంకర్లు అని వివరిస్తారు.
- బ్యాంకు అకౌంట్లు, డిపాజిట్లు, బ్యాంకు ఋణం, ఏ.టి.ఎం. వాడకం గూర్చి వివరిస్తారు.
- డబ్బు మార్పిడిని చెక్కులు ఏ విధంగా సులభతరం చేసాయో చెప్పగలరు.

- బ్యాంకులు వడ్డీ వ్యాపారులనుండి సామాన్యులను, స్వయం శక్తి సంఘాలనూ ఎలా కాపాడుతున్నాయో చెప్పగలుగుతారు..
- సాంకేతిక పరిజ్ఞాన అభివృద్ధి వలన ప్రాథమికరంగంలో ఉపాధి అవకాశాలు కోల్పోవుట, పారిశ్రామిక రంగంలో ఉత్పత్తి పెరుగుట, సేవారంగంలో ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుతాయని ఉదాహరణలతో వివరిస్తారు.
- పరికోత యంత్రాల వినియోగం వల్ల ఎవరికీ ప్రయోజనం కలుగుతుందో, ఎవరు ఉపాధి కోల్పోతారో చెప్పగలరు.
- పౌరులందరూ సమానులనే భావన ను పెంపొందించు కుంటారు.
- ప్రజల ఆరోగ్యం కోసం రాజ్యాంగం ఏర్పరచిన అనేక సదుపాయాలను — ప్రజారోగ్య కేంద్రాల గూర్చి చర్చిస్తారు.
- మొఘలుల కాలంలో జమిందారీ విధానం ఉండేదని వివరిస్తారు.
- భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ లోని వివిధ దశలు, బెంగాల్ విభజన, గాంధీ ఆగమనం, ఉద్యమ నాయకత్వం, సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం గూర్చి అధ్యయనం చేసి దశలను వర్గీకరిస్తారు.
- బ్రిటీషుపాలనలో హైదరాబాద్ నిజాం — తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం — సైనిక చర్య మొదలగు విషయాలను చర్చిస్తారు.
- రాజ్యాంగ రూప కల్పన, రాజ్యాంగ పీఠిక, ఆదేశ సూత్రాలు, ప్రాథమికహక్కులు గూర్చి చెప్పగలుగుతారు.
- సివిల్, క్రిమినల్ కేసులు, న్యాయస్థానాలు గూర్చి వివరించి వర్గీకరించ గలుగుతారు.
- గ్రామీణ కుటుంబాల వారి కోసం ఏర్పరచిన పనిహక్కు, చౌక ధరల దుకాణాల గూర్చి వివరించ గలుగుతారు.
- మానవులందరికీ సమాన హక్కులు, ఆరు నుండి పద్నాలుగు సంవత్సరాల పిల్లలకు ఉచిత విద్య గూర్చి చర్చిస్తారు.
- భారత దేశంలో మతపరమైన ఉద్యమాలు, మత సంస్కరణ ఉద్యమాలు, లౌకిక వాదం గూర్చి వివరిస్తాడు.
- ఒకే మతానికి చెందిన వారంతా విభిన్న దృక్పథాలు కలిగి వుంటారని ఉదాహరణలతో వివరిస్తారు.
- దేశంలో వివిధ కళలలో ప్రసిద్ధి చెందిన కళాకారులు గూర్చి ఉదాహరణలు ఇవ్వ గలుగుతాడు.
- సినిమాలు, ముద్రణాయంత్రం, క్రీడలు గూర్చి వివరిస్తారు.
- విపత్తులు ఎదుర్కోవడం గూర్చి సమాలోచనలు చేయగలరు.
- పౌర సరఫరా వ్యవస్థ ద్వారా దగ్గరలో ఉన్న రేషన్ షాపుకు వెళ్లి, అక్కడ లభించే వస్తువులు వాటి ధరలు సేకరించి వాటిని బయటి ధరలతో పోలుస్తారు.

ఇచ్చిన అంశాన్ని చదివి అర్థం చేసుకొని వ్యాఖ్యానించడం

- ❖ వివిధ కాలాల్లో తయారుచేసిన పటాలపై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ వివిధ ప్రాంతాలలో ఉష్ణోగ్రతలో తేడాలను గురించి తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తారు.
- ❖ భూభ్రమణాన్ని, పరిభ్రమణాన్ని చదివి వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ ఎస్కిమోల జీవన విధానాన్ని చదివి, అర్థం చేసుకుని వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ అడవులు అంతరించిపోతే భూమి యొక్క మనుగడ ప్రస్ఫూర్ణమౌతుందని సొంత మాటలలో వ్యక్తీకరిస్తారు.
- ❖ ఓపెన్ కాస్ట్ గనుల శ్రవ్యకం వలన కలిగే సమస్యలపై తన అభిప్రాయాన్ని చెబుతారు.
- ❖ స్వయం సహాయక బృందాలకున్న ఆర్థిక అవకాశాలపై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ కంపూటర్లు జీవితాన్ని ఎలా మార్చివేశాయో అర్థం చేసుకుని, వాటి పాత్ర పై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ ఆరోగ్య భీమా సదుపాయాలపై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ శాశ్వత శిస్తు నిర్ణయ పద్ధతి పై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ స్వాతంత్ర్యం అనేక సంవత్సరాల ఉద్యమాల, పోరాటాల ఫలితమని అర్థం చేసుకుంటారు.
- ❖ సుభాష్ చంద్ర బోస్ మరణం పై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ ఎన్నికల విధానంపై తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తారు.
- ❖ ఆదేశ సూత్రాలు, ప్రాథమిక హక్కులపై వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ మన నిత్య జీవితంలో వార్తాపత్రికల పాత్ర పై తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తారు.
- ❖ చాలా దేశాలలో పరమత సహనం లేక మారణ హోమాలు జరిగాయని అర్థం చేసుకుని సొంత మాటలలో వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ అంటే ఇతరుల స్వేచ్ఛ కు భంగం కల్పించకూడదని అర్థంచేసుకుని వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- ❖ పేజీ నెం. 18,19 లోని “సూర్యుని కిరణాలు, సౌర శక్తి” అనే ఉప శీర్షికను చదివి సొంతమాటలలో చెప్పగలరు.
- ❖ పేజీ నెం. 33 లోని “ మారుతున్న కాలాలు” అనే ఉపశీర్షిక కింద గల పేరాను చదివి వివరించ గలడు.
- ❖ పేజీ నెం. 99 లోని “ కొత్త నైపుణ్యాలు, కొత్త ఉద్యోగాలు: అనే ఉప శీర్షిక చదివి ముఖ్యమైన కారణాలను తెలుపగాలుగుతారు.
- ❖ పేజీ నెం 148లోని “తెలంగాణ పోరాటంలోని మహిళలు” అనే విషయాని చదివి వారి పాత్రను సొంత మాటలలో చెప్పగలుగుతారు.
- ❖ పేజీ నెం. 156 లోని “మన రాజ్యాంగం – పీఠిక” ను చదివి సోతమాటలలో వివరించ గలుగుతాడు.
- ❖ పేజీ నెం. 165 లోని మూడవ పేరా “ ఈ ఎన్నికలు చీకటిలో ..... జరపటం సాధ్యం కాదు” అనే విషయం పై కారణాలు వ్రాయ గలుగుతారు.

సమాచార నైపుణ్యాలు.

- ❑ అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు ఏ ఏ దేశాలగుండా వెళతాయో పట్టిక తయారు చేయగలరు.
- ❑ ప్రాచీన గ్రీకుల కాలం నాటి పటాలను నేటి పటాలతో పోల్చి, తేడాలను పట్టిక రూపంలో వివరించగలరు.
- ❑ వివిధ ప్రాంతాల ఉష్ణోగ్రతల వివరాలను, అక్కడి వాతావరణాన్ని గురించి సమాచారాన్ని సేకరించి విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ❑ అర్ధరాత్రి సూర్యుడు ఏ ఏ దేశాలలో ప్రకాశిస్తాడో సమాచారాలు సేకరిస్తాడు.
- ❑ టండ్రా ప్రాంతాన్ని అన్వేషించిన వారి జీవితాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరిస్తాడు.
- ❑ ఆంధ్ర ప్రదేశ్లోని అడవుల రకాలు, వాటిలోని గిరిజన జాతులు గురించి సమాచారాన్ని సేకరించి విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ❑ సింగరేణి గనులు ఏ ఊర్లలో ఉంటాయో సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.
- ❑ ఇంటర్నెట్ బ్యాంకింగ్ గురించిన సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.
- ❑ పేజీ నెం. 189 లోని భూ కమతాలు సమాచార పట్టికను పరిశీలించి 1956 నుండి 2006 వరకు వచ్చిన మార్పులను వ్రాయగలరు.
- ❑ ఆరోగ్య శ్రీ కార్డులు గురించి సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.
- ❑ రైతాంగ ఉద్యమాల గూర్చి సమాచారం సేకరించి విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ❑ జాతీయోద్యమంలోని పాల్గొన్న నాయకుల సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.
- ❑ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం విశేషాలను సేకరించి విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ❑ స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుండి జరిగిన ఎన్నికల వివరాలను సేకరించి విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ❑ ప్రస్తుత కేంద్ర మంత్రివర్గ వివరాలు సేకరిస్తారు.
- ❑ ఎఫ్.ఐ.ఆర్. (first information report) నమూనా సేకరిస్తారు.
- ❑ కూచిపూడి భారత నాట్య కళాకారుల గురించి వివరాలు సేకరిస్తారు.
- ❑ రామకృష్ణ పరమహంసజీవిత విశేషాలు సేకరిస్తారు.
- ❑ విద్యా హక్కు చట్టంలోని అంశాలను సేకరిస్తారు.
- ❑ పౌర సరఫరా వ్యవస్థ ద్వారా దగ్గరలో ఉన్న రేషన్ షాపుకు వెళ్లి, అక్కడ లభించే వస్తువులు వాటి ధరలు సేకరిస్తారు.
- ❑ తమ పరిసరాలలో ఉన్న వివిధ మతాల వారి మతాచారాలను సేకరించి పట్టిక రూపంలో వ్రాసి ప్రదర్శించగలరు.

సమకాలీన అంశాల పట్ల ప్రతిస్పందన:

- ✓ పటాల వినియోగం వల్లజరిగిన పరిణామాలపై ప్రతిస్పందిస్తారు.
- ✓ ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో ఏ ఏ కాలాలలో వాతావరణం ఎలా ఉందో ఊహిస్తారు.
- ✓ భూమి యొక్క అక్షం ఎందుకు వంగి ఉందో ప్రశ్నించి తెలుసుకుంటారు.
- ✓ బయటి ప్రపంచంలో వారితో ఎస్కీమోల సంబంధాలు వారి వృద్ధి పతనాలకు ఎలాదారితీసాయో చెప్పగలరు.
- ✓ ప్రస్తుతం అడవుల విస్తీర్ణం చాలా తక్కువగా ఉండటానికి కారణాలను ప్రశ్నించి తెలుసుకుంటారు.
- ✓ అటవీ చట్టాలు అమలులో ఉన్నా అడవులు అంతరించిపోవడానికి కారణాలు చెప్పగలుగుతారు.
- ✓ భవిష్యత్తు లో ఖనిజాల ఉనికిని ప్రశ్నిస్తారు, వాటిని కాపాడుకోవడానికి సూచనలిస్తారు.
- ✓ నేటి తెలంగాణా అభివృద్ధిని నాటి కాలంతో పోల్చి ప్రతిస్పందిస్తారు.
- ✓ రాజ్యాంగం ఇప్పటివరకూ ఎన్ని సార్లు సవరణ జరిగిందో తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తారు.
- ✓ బెయిల్ విధానాన్ని ప్రశ్నించి తెలుసుకుంటారు.
- ✓ భూ పరిమితి చట్టం సక్రమం గా అమలుకు సూచనలిస్తారు .
- ✓ సామాజిక తనిఖీ కార్యక్రమం పై ప్రతిస్పందిస్తారు.
- ✓ ఎన్ని చట్టాలు చేసినా నేటి సమాజంలో ఇంకా అవినీతి వేళ్ళూనుకొని ఉండటంపై ప్రశ్నిస్తారు.
- ✓ నేటి సమాజంలో స్త్రీల రక్షణ పై ప్రశ్నిస్తారు.
- ✓ స్వయం సహాయక బృందాలకు ప్రభుత్వం తరపున జరిగే సహాయాన్ని సకారణంగా విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ✓ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు ఉన్నా ప్రజలు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులను ఎందుకు ఆశ్రయిస్తున్నారో తెలుపగలరు.
- ✓ భారత రాజ్యాంగ విలువలను అలవరుచుకోగలరు.
- ✓ భారతదేశంలో జరిగే మత పరమైన దాడులను ప్రశ్నిస్తారు.
- ✓ కొన్ని కళారూపాలు నేడు కనబడకపోవడం పై ప్రతిస్పందిస్తారు..
- ✓ నేటి క్రికెట్ బెట్టింగ్ పై ప్రశ్నిస్తారు.
- ✓ కొన్ని విపత్తులు మానవ స్వయం కృతాలని తెలిసి ప్రతిస్పందిస్తారు.

పట నైపుణ్యాలు

- ✓ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విభజన తర్వాత తెలంగాణ, ఆవశేష ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లాలను వేరు చేసి గుర్తించగలరు .
- ✓ పేజీ 14,15,16 లలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు చెందిన మృత్తికలు, భౌగోళిక అంశాలు, సగటు వర్షపాతం మొదలగు పటాలను చదవగలుగుతాడు. తేడాలను విశ్లేషించ గలుగుతారు.
- ✓ అట్లాసులో రెండు ప్రాంతాలను గుర్తించి ఆ ప్రదేశాలలోని ప్రజల జీవన విధానాలను పోల్చగలరు.
- ✓ టండ్రా ప్రాంతంలో గల దేశాలను ప్రపంచపటంలో రంగులతో గుర్తించగలరు.
- ✓ పాఠ్య పుస్తకంలో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర పటాన్ని పరిశీలించి నేటి ప్రస్తుత తెలంగాణ రాష్ట్ర పటంతో పోలుస్తారు.
- ✓ భారత దేశ పటంలో గంజాం, అవద్, హైదరాబాద్, గోదావరి నదులను గుర్తించగలరు.
- ✓ పేజీ 10 లో భారత దేశ పటంలో జన సాంద్రత గల రాష్ట్రాలకు రంగులతో నింపుతారు.
- ✓ అక్షాంశాలకు, ఉష్ణోగ్రతకు గల సంబంధాన్ని సూచించే పటాన్ని గుర్తిస్తారు.
- ✓ ప్రపంచ పటంలో ధ్రువ ప్రాంతాన్ని, ఆర్కిటిక్ వృత్తాన్ని గుర్తిస్తారు.
- ✓ విద్యార్థులు తమ తమ జిల్లాలలో అడవులు ఏ రకానికి చెందినవో గుర్తిస్తారు.
- ✓ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పటంలో ఖనిజాలు లభించే స్థానాలు గుర్తిస్తారు.
- ✓ సుప్రీం కోర్టు, హై కోర్టు ఉన్న స్థానాలను భారత దేశ పటంలో గుర్తిస్తారు.
- ✓ క్రికెట్ ఆడే దేశాలను ప్రపంచ పటం గుర్తిస్తారు.
- ✓ భారత దేశ పటంలో సునామీ తాకిడికి గురైన ప్రాంతాలను గుర్తిస్తాడు.

ప్రశంస, సున్నితత్వం:

- ✓ ప్రాచీన కాలంలో పటాలు తయారు చేసిన తాలమీ, ఇద్రిసీ వంటి వారి గొప్పతనాన్ని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ పటాల్లో రంగుల వినియోగాన్ని ప్రశంసిస్తాడు.
- ✓ సూర్యుని యొక్క శక్తిని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ ఎస్కిమోలు జీవన విధానాన్ని తెలుపుతూ పోస్టర్ తయారు చేయగలుగుతాడు.
- ✓ గిరిజన జీవిత విధానం అడవులకు ఎంత అవసరమో తెలుసుకుని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ బ్యాంకులు అందించే సేవలను ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ సర్ ఆర్థర్ కాటన్ గోదావరి, కృష్ణా నదీ పరీవాహక ప్రాంతాల ప్రజలకు చేసిన సేవలను ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ నాటి నాయకుల ఆలోచనా విధానాన్ని, నిస్వార్థ విధానాలను, ప్రజల త్యాగాలను ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ స్వాతంత్ర ఉద్యమంలో సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ కృషిని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ నినాదాలను వ్రాస్తాడు.
- ✓ రాజ్యాంగ పీఠిక ను, రచనా విధానాన్ని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ రాజ్యాంగ పీఠిక ను, అందలి రాజ్యాంగ నిర్మాతల ఆశయాలనూ ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ రాజ్యాంగ పీఠిక లోని విలువలను ఆచరించుటకు కొన్ని నినాదాలను తయారు చేస్తారు.
- ✓ నీటి వృధా ను అరికట్టుటకు, నీటి పొదుపు చాటుతూ పోస్టర్ తయారు చేస్తారు.
- ✓ భారత దేశంలో ఎన్నికల విధానాన్ని, ప్రజాస్వామ్య విధానాన్ని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ నేర విచారణలో పోలీసుల పాత్రను ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ నగదు బదిలీ పథకంలో సున్నితత్వం గ్రహిస్తారు.
- ✓ సాంఘిక సంస్కరణలను, సంస్కర్తల కృషిని ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం ఆంధ్ర మహాసభ విద్యా వ్యాప్తికి చేసిన కృషిని ప్రశంసించగలరు.
- ✓ భారత దేశంలో పరమత సహనాన్ని, లౌకిక విధానాన్ని పొందుపరచిన రాజ్యాంగ కర్తల ముందు చూపును ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ ఆధునిక కళలు, కళా రూపాలు, కళాకారుల కృషిని ప్రశంసిస్తాడు.
- ✓ బుర్రకథకుడు నాజర్ ను ప్రశంసిస్తారు.
- ✓ భారతీయ కళా రూపాలతో పోస్టర్ తయారుచేస్తాడు.
- ✓ ప్రతిభావంతులైన భారతీయ కళాకారులను గౌరవించగలరు.
- ✓ నేటి ఆధునిక కాలంలో పత్రికలూ పోషించాల్సిన పాత్ర గూర్చి పత్రికా సంపాదకునికి లేఖ వ్రాయగలరు.
- ✓ తీవ్ర కరువు ప్రాంతాలలోని ప్రజల జీవితంలోని సున్నితత్వాన్ని గ్రహించి సహాయం చేస్తాడు.
- ✓ గ్రామీణ క్రీడలను ప్రస్తుతిస్తాడు.

క్ర. సం.	విషయం	నెల పీరియడ్లు	భోధనా సామాగ్రీ	నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు.
1	పటాల అధ్యయనం- విశ్లేషణ	జూన్ జూలై 7	<ol style="list-style-type: none"> 1. అట్లాసు, 2. భౌగోళిక, తిమితియ పటాలు, 3. భారత దేశ పటం. 4. పటాల్లో ఉపయోగించే సంకేతాలను తెలుపు పటము. 5. బ్రిటీషు పాలనలో భారత దేశ పటం. 6. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భౌగోళిక ఉన్నతి, సగటు వర్షపాతం, మృత్తికల గూర్చి తెలుపు పటాలు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. జన సాంద్రత ఆధారంగా భారత దేశంలో రాష్ట్రాలకు రంగులు నింపుట. 2. పటాల్లో వాడే సంకేతాలను చిత్రించుట. 3. 14,15,16 పేజీలలో పటాలను చూసి మన జిల్లాకు చెందిన వివిధ రకాల సమాచారాన్ని గుర్తించి పట్టిక రూపం లో వ్రాయడం. 4. ప్రాచీన కాలంలో పటాలకూ ఆధునిక పటాలకూ వినియోగం లో వచ్చే మార్పులను, పోలికలనూ పట్టిక రూపం లో వ్రాయడం.
2	సూర్యుడు - శక్తి వనరు.	జూలై 10	<ol style="list-style-type: none"> 1. హరిత గృహాల చిత్ర పటం 2. సూర్య పటాన్ని చూపు పటం 3. గ్లోబు 4. ఉష్ణ మాపకము. 5. ప్రపంచ పటం 	<ol style="list-style-type: none"> 1. సౌర విద్యుత్, ధర్మల్ విద్యుత్ లలో ఏది మంచిది? అనే అంశం పై సెమినార్. 2. ఒక ప్రదేశం యొక్క గరిష్ట, కనిష్ట ఉష్ణోగ్రతలను చూపు గ్రాఫ్ ను వ్యాఖ్యానింప చేయుట. 3. విద్యార్థుల నెల రోజుల కనిష్ట గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలను నమోదుచేయించి సరాసరి చేయించుట.
3	బ్రిటీష్, నిజాంల పాలనలో భూస్వాములు, కౌలుదార్లు.	జూలై 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. మొఘలు చక్రవర్తుల, జమీందారుల, బ్రిటీష్ గవర్నర్ జనరల్ ల చిత్రాలు. 2. సర్ ఆర్థర్ కాటన్ చిత్ర పటం. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. జీవనోపాధికి విదేశాలకు వెళ్ళిన కుటుంబాల గురించి తెలుసుకొనుట. 2. పెద్ద వాళ్ళతో బ్రిటీషు కాలంలో పరిస్థితుల గురించి ఇంటర్వ్యూ. 3. మన ప్రాంతం లో కరువు వివరాల పై నివేదిక తయారీ.
4	భూ చలనాలు - ఋతువులు	ఆగస్ట్ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. గ్లోబు 2. ప్రపంచ పటం 3. ఋతువులను చూపు పటం 4. భూ చలనాలను చూపు పటం. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. గ్లోబు, టార్చ్ లైట్ తో సూర్య గమనాని చూపడం, రాత్రి పగలు ఏర్పడుట చూపడం. 2. కాలాలు, రుతువులుల లక్షణాలను సేకరించమనడం. 3. ఉత్తరార్ధ గోళం, దక్షిణార్ధ గోళం లోని దేశాలను గుర్తింప చేయడం, పట్టిక తయారు చేయడం. 4. మన జీవితం లో రుతువుల ప్రభావం గూర్చి చర్చ.
5	ద్రువ ప్రాంతాలు	ఆగస్ట్ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. గ్లోబు 2. ప్రపంచ పటం 3. టండ్రా ప్రాంతం, ఎస్కిమోల జీవన చిత్రాలు. 4. టండ్రా లలో వృక్ష, జంతు జాల చిత్రాలు. 5. ఇగ్లూ, కయాక్ చిత్రాలు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. టండ్రా ప్రజల ఆహారం, ప్రయాణాలు, దుస్తులు, ఆవాసం గూర్చి పట్టిక తయారు చేయడం. 2. టండ్రా ప్రజల జీవన విధానం గూర్చి గోడపత్రికకు వివరాలు, చిత్రాలూ చేర్చడం. 3. బయటి వారితో సంభందాల వల్ల టండ్రా ప్రజల జీవన విధానంలో వచ్చిన మార్పు పై చర్చ.
6	జాతీయోద్యమం : తొలి దశ 1885-1919	ఆగస్ట్ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. జాతీయ నాయకుల చిత్ర పటాలు. 2. భారత రాజకీయ పటము (బ్రిటీషు కాలంలోని) 3. ప్రపంచ పటము. 4. ప్రముఖ నాయకుల జీవిత చరిత్రలు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. మితవాద, అతివాద నాయకుల మధ్య సంవాదం నాటకీకరణ చేయుట. 2. స్వదేశీ వస్తువుల వాడకానికి స్వదేశీ వస్తువులను పేర్కొంటూ పోస్టర్ తయారీ. 3. జాతీయ నాయకుల చిత్రాలతో ఆల్బం తయారీ.

క్ర. సం.	విషయం	నెల పీరియడ్లు	భోధనా సామగ్రీ	నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు.
7	జాతీయోద్యమం : మలి దశ 1919-1947	ఆగస్ట్ 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. మహాత్మా గాంధీ, జలియన్ వాలా బామ్ చిత్ర పటాలు. 2. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ చిత్రాలు. 3. సుభాష్ చంద్రబోస్ చిత్ర పటము. 4. ఇతర జాతీయ నాయకుల చిత్ర పటాలు. 5. జాతీయోద్యమంలో వివిధ గట్టాల చిత్రాల ప్రదర్శన. 6. బ్రిటీషు గవర్నర్ జనరల్ ల చిత్రాలు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. బీరాల - పీరాల , అటవీ ఉద్యమాల పై నాటిక ప్రదర్శన. 2. సుభాష్ చంద్ర బోస్ అంశం పై వ్యాస రచన నిర్వహణ. 3. భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ నిర్మాణం పై క్వీజ్ నిర్వహణ. 4. జాతీయ ఉద్యమం లో గాంధీ పాత్ర పై పట్టిక తయారీ. 5. భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ చరిత్ర పై టైం లైన్ చార్టు తయారీ. 6. స్వదేశీ ఉద్యమం పై నినాదాల రూపకల్పన. 7. దేశ విభజన పటం తయారీ. బంగ్లాదేశ్, పాకిస్తాన్, భారత దేశాల గుర్తింపు. 8. తీవ్రవాదం అణచివేత పై చర్చ.
8	అడవులు - వినియోగం, సంరక్షణ	సెప్టెంబర్ 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. వివిధ రకాల అడవుల చిత్రాలు, 2. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భౌగోళిక పటం 3. వివిధ అడవి జీవుల చిత్రాలు. 4. అట్లాస్ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. పేజీ నెం.59 పై చర్చ. 2. కొరింగ అభయారణ్యానికి నికి ఫీల్డ్ ట్రిప్. 3. అడవుల సంరక్షణ పై వ్యాస రచన. 4. కనుమరుగవుతున్న వృక్ష, జంతు జాలం పై సెమినార్.
9	ఖనిజాలు, గనుల త్రవ్వకం	సెప్టెంబర్ 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. ఖనిజాల నమూనాలు 2. పునరుద్ధరింపబడే, అంతరించి పోయే ఇంధన వనరుల చార్టు. 3. ఖనిజ విస్తరణను చూపే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పటము. 4. వివిధ ఖనిజ క్షేత్రాల చిత్రాలు. 5. గనులలో ఉపయోగించే భద్రతా పరికరాలు, తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు సూచించు పటము. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1.భూ గర్భ గని సందర్శన ను చూపే ఫోటో చార్టు తయారీ. 2. 2. దగ్గర లోనే గని ప్రాంతానికి ఫీల్డ్ ట్రిప్. 3. 3. పేజీ 65 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఖనిజాల పటం చూసి పట్టిక నింపడం. 4. 4. వివిధ ఖనిజ వినియోగాల పట్టిక తయారు చేయడం. 5. 5. ఖనిజ విధానం పై ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయాలను చర్చించడం. 6. 6. సింగరేణి ఓపెన్ కాస్ట్ బొగ్గు గనులలో తలెత్తిన సమస్యలపై సెమినార్ నిర్వహణ.
10	హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం.	సెప్టెంబర్ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. హైదరాబాద్ విముక్తి కోసం పోరాడిన ప్రముఖుల చిత్ర పటాలు. 2. నాటి హైదరాబాద్ నిజాం అధికారిం గల పటం. 3. సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ చిత్రం. 4. నిజాం ప్రభువుల చిత్రాలు. 5. సాయుధ పోరాట చిత్రాలు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. నిజామ్ పాలననుండి విముక్తి పొందే అంశాన్ని నాటకీకరణ చేయడం. 2. వందేమాతర గీతం పూర్తిగా నేర్చుకోవడం, గీత చరిత్ర తెలుసుకొనుట. 3. స్వామీ రామానంద తీర్థ జీవిత అంశాలను శేఖరించడం. 4. గ్రంథాలయాలను దర్శించడం. 5. సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ బయోగ్రఫీ రూపకల్పన. 6. మాతృ భాషలో విద్యా బోధనా పై సెమినార్.

11	ద్రవ్యం, బ్యాంకింగ్	అక్టోబర్ 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. బ్రిటీష్ కాలం నాటి నాణెములు, కరెన్సీ, 2. వివిధ దేశాల నాణెములు . 3. రిజర్వ్ బాంకు చిత్రం, బిహ్నం. 4. నమూనా చెక్. 5. బాంకు పాసు పుస్తకము. 6. బాంకు వ్యవస్థ పనితీరును చూపే చార్టు. 7. డిపాజిట్లలో రకాలను చూపే చార్టు. 8. అప్పులలో రకాలను తెలిపే చార్టు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. వాణిజ్య బ్యాంకు , ఎ.టి.ఎం.ల సందర్శన. 2. నమూనా బ్యాంకు , సంచాయిక నిర్వహణ. 3. స్వయం సహాయక బృందాలతో సమావేశం. 4. వాణిజ్య బ్యాంకు సందర్శన తర్వాత పట్టిక పూరించుట. 5. అంతర్జాలం లో రిజర్వ్ బాంకు సైట్ www.rbi.org.in ను సందర్శించుట.
12	జీవనోపాదులు – సాంకేతిక పరిజ్ఞానం	అక్టోబర్ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. విభిన్న జీవనోపాధులను చూపు చిత్రాలు. 2. సాంకేతిక అభివృద్ధిని చూపు యంత్ర పరికరముల చిత్రములు. 3. ప్రపంచ పటము. 4. వరికోత యంత్రం చిత్రం. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. మూడు రంగాలలో కొత్త, పాత సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని పట్టికలో పేర్కొనడం. 2. పోలాలో యంత్ర పరికరాలు ఉపయోగించే వారి సమాచారం ఆధారంగా గోడ పత్రిక తయారీ.
13	భారత రాజ్యాంగం	అక్టోబర్ 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. భారత రాజ్యాంగ ప్రతి. 2. రాజ్యాంగ నిర్మాతల చిత్రాలు. 3. రాజ్యాంగ పీఠిక చార్టు. 4. భారత రాజ్యాంగ ముఖ్య లక్షణాల చార్టు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. భారత , అమెరికా రాజ్యాంగాలను పోల్చి నివేదిక తయారీ. 2. రాజ్యాంగ నిర్మాతల చిత్రాలతో ఆల్బం తయారీ. 3. రాజ్యాంగ రచనా కాలానికి టైం లైన్ చార్టు తయారీ.
14	ప్రజారోగ్యం – ప్రభుత్వం	నవంబర్ 5, 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం, అంగన్వాడీ కేంద్రం చిత్రాలు.. 2. పిల్లల టీకా కార్డు నమూనా. 3. 104,108 కు సంబంధించిన చిత్రాలు. 4. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో లభించే సేవల చార్టు. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్ర సందర్శన. 2. గ్రామంలో పిల్లల వైద్య సదుపాయాలగురించి సర్వే . 3. ఆరోగ్య శ్రీ పథకం పై సెమినార్. 4. దగ్గరలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల జాబితా తయారీ. 5. పాస్టికాహార చార్టు తయారీ.
15	పార్లమెంట్- కేంద్ర ప్రభుత్వం.	నవంబర్ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. భారత దేశ పటము. 2. పార్లమెంట్ చిత్రము. 3. రాష్ట్రాల వారీగా లోక్ సభ నియోజక వర్గాలను తెలుపు చార్టు, పటము. 4. కేంద్ర, రాష్ట్ర , ఉమ్మడి జాబితాలు. 5. కేంద్ర మంత్రి వర్గ జాబితా. 6. ప్రధాన మంత్రుల జాబితా. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. మాక్ పార్లమెంట్, మాక్ ఎలక్షన్ నిర్వహించుట. 2. మూడు జాబితాలపై చర్చ. 3. వివిధ రాజ్యంగ బద్ధ పదవులు నిర్వహించిన తొలి నాయకుల చిత్రాలతో ఆల్బం తయారీ. 4. ప్రస్తుతం పదవులలో ఉన్న మన రాష్ట్ర నాయకుల జాబితా తయారీ. 5. చట్ట సభలలో మహిళా సాధికారత పెంపు పై సెమినార్ నిర్వహణ. 6. పార్లమెంట్ సమావేశాలు జరిగినప్పుడు దినపత్రికల ద్వారా జరిగిన సంఘటల జాబితా తయారీ. 7. పార్లమెంట్ చిత్రాన్ని చిత్రించుట.

క్ర. సం.	విషయం	నెల పీరియడ్లు	భోధనా సామగ్రీ	నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు.
16	చట్టం, న్యాయం – ఒక సన్నివేశ అధ్యయనం.	నవంబర్ 5	ఎఫ్. ఐ.ఆర్. నమూనా. స్థాయివారీగా కోర్టుల వివరాలు.	1. పోలీసు స్టేషన్ సందర్శన. 2. న్యాయ స్థాన సందర్శన 3. న్యాయ స్థానం లో జరిగే విచారణ నాటకీకరణ.
17	జమిందారీ వ్యవస్థ రద్దు.	నవంబర్ 6	వినోభాభావే చిత్రం. పన్నులను వివరించు పటం.	1. భూ సంస్కరణల గూర్చి పెద్దల అనుభవాలతో నివేదిక తయారీ, చర్చ.
18	పేదరికం – అవగాహన	డిసెంబర్ 8	గ్రామీణ ప్రజల దుస్థితి చూపే చిత్రాలు.	1. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం అమలు తీరు పై చర్చ. 2. చౌక ధరల దుకాణాల సందర్శన.
19	హక్కులు – అభివృద్ధి	డిసెంబర్ 4	మానవ హక్కుల చార్టు. సమాచార హక్కు చట్టంలో అంశాలతో చార్టు. ఉచిత నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం చార్టు తయారీ.	1. పాఠశాల మధ్యాహ్న బోజన పథకం అమలు పై చర్చ. 2. సమాచార హక్కు చట్టం పై నిపుణులతో సెమినార్ నిర్వహణ.
20	సాంఘిక మత సంస్కరణ ఉద్యమాలు.	డిసెంబర్/ జనవరి 8	సాంఘిక మత సంస్కరణ ఉద్యమ కారుల చిత్రాలు,	1. సంస్కర్తల కృషి, బయోగ్రఫీల రూపకల్పన. 2. సమానత కోసం నాయకులు సూచించిన చర్యల జాబితా తయారీ.
21	లౌకిక తత్వం – అవగాహన	జనవరి 4	భారత రాజ్యాంగ పీఠిక ప్రాథమిక హక్కులు చూపు పటము.	1. మన ప్రాంతంలో మతాచారాల జాబితా తయారీ. 2. ఒకే మతంలో కొన్ని భిన్న దృక్పథాల ఉదాహరణల సేకరణ. 3. మత సహనం, లౌకిక వాదం పై చర్చ.
22	ఆధునిక కాలంలో కళలు – కళాకారులు.	జనవరి/ ఫిబ్రవరి 6	వివిధ కళారూపాల, ప్రసిద్ధి చెందిన కళాకారుల చిత్రాలు. ప్రాంతాలవారీగా కళారూపాల పట్టిక.	1. వివిధ సంగీత వాయిద్య పరికరాల చిత్రాల సేకరణ. 2. వివిధ కళారూపాల, కళా కారుల చిత్రాలతో ఆల్బం తయారీ. 3. జానపద కళల క్షీణత పై సెమినార్.
23	సినిమా – ముద్రణా మాధ్యమాలు.	ఫిబ్రవరి 6	సినిమా, నాటిక, పత్రికా రంగానికి చెందిన చిత్రాలు.	1. వినోద సాధనాల జాబితా తయారీ. 2. టి.వి. చానల్లపై జట్టు కృత్యం.
24	క్రీడలు: జాతీయత, వాణిజ్యం	ఫిబ్రవరి 6	వివిధ క్రీడా పరికరాల చిత్రాలు. స్థానిక ఆటల పట్టిక.	1. అట్లాసు లో క్రికెట్ అదే దేశాల గుర్తింపు. 2. గ్రామీణ ఆటల జాబితా తయారీ.
25	విపత్తుల నిర్వహణ	మార్చి 5	1. విపత్తుల చిత్రాలు 2. విపత్తుల రకాల చార్టు.	1. సునామీ పై చిత్రాలు, సమాచార సేకరణ. 2. నీటి వాడకం పట్టిక తయారీ.
	పునశ్చరణ	ఫిబ్రవరి/ ఏప్రిల్		

వార్షిక ప్రణాళిక అమలుపై ఉపాధ్యాయుల ప్రతిస్పందన. (నెలకొక సారి వ్రాయాలి)

ప్రధానోపాధ్యాయుని సలహాలు, సూచనలు (నెలకొకసారి వ్రాయాలి)

